

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Akın Gürlek** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İktüzük'ün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin Tanrikulu
Diyarbakır Milletvekili

Adalet Bakanı'nın Diyarbakır'a gerçekleştirdiği ziyaret, hukuk devleti ilkesi, yargı bağımsızlığı ve insan haklarına ilişkin derinleşen sorunların gölgesinde gerçekleşmektedir. Diyarbakır'da ve Türkiye genelinde yargıya duyulan güvenin ciddi biçimde zedelendiği, mahkemelerin bağımsızlığına ve tarafsızlığına ilişkin kaygıların arttığı yönündeki değerlendirmeler kamuoyunda yaygınlık kazanmıştır.

Bu çerçevede, Diyarbakır Barosu üyesi, uzun yıllar Diyarbakır'da avukatlık yapmış ve siyasetçi kimliğiyle de tanınan Selahattin Demirtaş hakkında yürütülen yargı süreçleri, yalnızca bireysel bir dava olmanın ötesine geçmiş; Türkiye'de yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı ve uluslararası yükümlülüklerle bağlılığı bakımından simgesel bir nitelik kazanmıştır.

Özellikle, Sayın Bakan'ın geçmişte ağır ceza mahkemesi başkanı sıfatıyla görev yaptığı dönemde verdiği ve kamuoyunda "en üst sınırdan, hızlandırılmış ve tartışmalı" olarak nitelendirilen mahkûmiyet kararı, bugün yürütmenin başı olarak üstlendiği görev ile birlikte değerlendirildiğinde, ciddi bir çelişki ve hesap verilebilirlik sorunu doğurmaktadır.

Öte yandan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından Selahattin Demirtaş hakkında verilen ve bağlayıcı niteliği tartışmasız olan kararların uygulanmaması, Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa Konseyi sistemi içerisindeki yükümlülüklerini ihlal ettiği yönünde güçlü eleştirilere neden olmaktadır. Bu durum, yalnızca bireysel hak ihlalleri değil, aynı zamanda Türkiye'nin uluslararası hukuk düzeni içerisindeki konumunu da tartışmalı hale getirmektedir.

Bu nedenlerle hem geçmiş yargı pratiği hem de mevcut yürütme sorumluluğu bakımından Sayın Bakan'ın açık, net ve kamu vicdanını tatmin edici açıklamalar yapması zorunludur.

Bu bağlamda,

1. Adalet Bakanı olarak görev yapan Sayın Akın Gürlek, geçmişte ağır ceza mahkemesi başkanı sıfatıyla yargıladığı Selahattin Demirtaş hakkında verdiği ve kamuoyunda "hukuka aykırı, siyasi saiklerle verilmiş ve orantısız" olduğu yönünde yaygın eleştirilere konu olan mahkûmiyet kararıyla ilgili bugün nasıl bir değerlendirme yapmaktadır?
2. Bu karara ilişkin herhangi bir özeleştirisi, yeniden değerlendirme veya kamuoyuna açıklama yapmayı düşünmekte midir?
3. Söz konusu yargılama sürecinde "adil yargılanma hakkı", "silahların eşitliği ilkesi" ve "bağımsız ve tarafsız mahkeme" ilkelerinin ihlal edildiği yönündeki ciddi iddialar hakkında Bakanlığınızca yapılmış herhangi bir inceleme veya değerlendirme bulunmakta mıdır?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından Selahattin Demirtaş hakkında verilen kararların uygulanmaması hususunda Bakanlığınızın açık ve resmi görüşü nedir? Bu kararların uygulanmaması yönünde fiili bir politika mı söz konusudur?
5. AİHM kararlarının uygulanmamasının, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve Avrupa Konseyi üyeliğinden doğan yükümlülöklere açıkça aykırılık teşkil ettiği yönündeki değerlendirmelere katılıyor musunuz?
6. Türkiye'de mahkemelerin AİHM içtihatlarını ve kararlarını uygulama yükümlülüğü karşısında, Adalet Bakanlığı'nın bu kararların uygulanmasını sağlamak yönünde herhangi bir denetim, rehberlik veya yaptırım mekanizması bulunmakta mıdır?
7. Yargı mensuplarının uluslararası insan hakları hukukuna uygun karar vermelerini sağlamak amacıyla Bakanlığınız tarafından yürütölen eğitim, denetim veya reform çalışmaları nelerdir?
8. Diyarbakır başta olmak üzere bölgede yargıya duyulan güvenin ciddi biçimde zedelendiği yönündeki yaygın kanaat karşısında, Bakanlığınızın güven tesisine yönelik somut, takvime bağlanmış ve denetlenebilir bir eylem planı var mıdır?
9. Yargının siyasallaştığı ve yürütmenin etkisi altında olduğu yönündeki eleştiriler karşısında, Adalet Bakanı olarak yargı bağımsızlığını güvence altına almak adına hangi somut adımları atmayı planlamaktasınız?